
Un mapa de Bertius del 1634 relaciona Catalunya amb els catalaunians

Autor:

Data de publicació: 05-07-2020

L'investigador Manel Capdevila ens adverteix sobre l'existència d'un mapa d'Europa titulat *Imperii Caroli Magni et vicinarum regionum Descriptio*, dedicada et inscripta Ludovico, Regi, Victori Et Defensori Ecclesiae Christi..., obra de Petrus Bertius, cosmògraf de la cort de Lluís XIII de França, i del cartògraf Willem Jansz Blaeu. Aquest document fou publicat, per primera vegada, al *Novus atlas*, imprés a Amsterdam, Holanda, l'any 1634.

Un mapa de Bertius del 1634 relaciona Catalunya amb els catalaunians

5.7.20

Imatge completa del mapa de Bertius i de Blaeu, del 1634.

L'investigador Manel Capdevila ens adverteix sobre l'existència d'un mapa d'Europa (imatge superior) titulat *Imperii Caroli Magni et vicinarum regionum Descriptio*, dedicada et inscripta Ludovico, Regi, Victori Et Defensori Ecclesiae Christi..., obra de Petrus Bertius, cosmògraf de la cort de Lluís XIII de França, i del cartògraf Willem Jansz Blaeu. Aquest document fou publicat, per primera vegada, al *Novus atlas*, imprés a Amsterdam, Holanda, l'any 1634.

Imatge detall del mapa que mostra la zona dels territoris de la Catalaunia peninsular.

Es tracta d'un mapa històric que recrea l'Europa de temps de Carlemany (742 - 814 dC), tal i com era concebuda al segle XVII. Si ens fixem en la denominació que es dóna al territori de l'actual Catalunya ens adonarem (imatge superior) que es fa menció d'una Catalauni i d'una Arragonia, que interpretem com una referència al territori de la nació dels catalaunians, establerts ja a la Península ibèrica (Catalauni o Catalaunia) i que es correspon amb l'actual Catalunya i, d'altra banda, als territoris del que quedava de l'antiga Tarraconensis o Regne (o Principat) de Tarragona, que al mapa apareix com Arragonia i que, com defensen les tesis d'en Miquel Llauredó i de l'Iván Gimenez, es correspon amb el posterior Regne d'Aragó (article).

Com ja hem vist que passa en altres mapes, de data més tardana que el que ara analitzem, en aquest s'estableix també la relació de la Catalauni o Catalaunia peninsular amb la nació dels catalauni de la Gàl·lia, pel fet que aquesta darrera és citada com Catalaunis, per designar la zona de la Belgica secunda on hi ha documentat, per fonts romanes, aquest poble. (Detall de la imatge superior) i on ja sabem, per altres articles, que relaciona amb la població de Chalons-en-Champagne i la regió de la Xampanya.

Per tant, tenim que els principals cartògrafs flamencs i holandesos del segle XVII, que ostentaven els més alts càrrecs científics de la cort francesa, relacionaven sense cap mena de problema la Catalaunia o Catalunya peninsular, que ja testimonien en temps de Carlemany, és a dir, al segle IX, amb la Catalaunia o Catalaunis de la Gàl·lia.

Ja hem vists també, en diversos articles d'aquest web, que els cartògrafs es fonamenten en les cròniques dels romans per situar els catalauni a la zona de la Belgica secunda. Aquesta naturalitat amb que els millors cartògrafs dels segles XVII i XVIII associaven, de manera explícita, l'ancestral poble dels catalauni de la Gàl·lia amb la Catalunya peninsular, es correspon amb la mateixa normalitat amb que ho feien alguns dels millors historiadors dels segles XV - XIX . En aquest sentit, no deixa de ser sorprenent l'obsessiva negativa d'alguns acadèmics moderns de considerar que el poble dels catalans relaciona en parentesc amb el poble dels antics catalauni de la Gàl·lia, per raons que sospitem són més de caire polític que no pas científic.

Els cartògrafs: Bertius i Blaeu

Peter Bertius o Pieter de Bert o Pieter de Bardt, en llatí Petrus Bertius, (1565 – 1629) fou un filòsof, teòleg, historiador, geògraf i cartògraf flamenc. Malgrat que actualment és més conegut com a cartògraf, gràcies a la seva edició del Geographia de Claudi Ptolomeu, i pel seu Atlas, en realitat Bertius va publicar més obra sobre matemàtiques, sobre història i sobre teologia que no pas sobre cartografia. Petrus Bertius va relacionar els també cartògrafs Jodocus Hondius i Pieter van den Keere, els seus cunyats i ambdós també cartògrafs. L'any 1618, Bertius va ser contractat com a cosmògraf de la cort de Lluís XIII de França. La seva carrera en el món de la cartografia havia començat l'any 1598, amb la publicació d'una edició llatina d'un atlas de miniatura, el Caert Thresoor, de Barent Langenes, que va traduir com a Tabulae contractae (1600). La seva obra titulada Theatrum geographiae veteris va estar comentada pel mateix rei Lluís.

Willem Janszoon Blaeu (1571 - 1638), per la seva banda, fou un cartògraf i editor d'atles holandès. Va iniciar una nissaga de cartògrafs, que va continuar amb els seus dos fills, Joan Blaeu i Cornelius Blaeu. Willem Janszoon Blaeu va fer mapes i globus del món, i quan va tenir el seu propi taller d'impressió, va poder produir regularment mapes de països en format atlas, alguns dels quals van aparèixer a l'Atlas Novus publicat el 1635. El 1633 va ser nomenat cartògraf de la Companyia Holandesa de les Índies Orientals. També va ser editor i va publicar obres de Willebrord Snell, Descartes, Adriaan Metius, Roemer Visscher, Gerardus Joannes Vossius, Caspar Barlaeus, Hugo Grotius, Vondel i l'historiador i poeta Pieter Corneliszoon Hooft.

Altres articles:

- L'origen aquitànic dels catalauni i de Catalunya, segons Esteve de Corbera (1678)
- Els Cathalauns de l'Aquitània varen controlar l'Imperi Gal amb Tètric I
- Quina zona ocupava el país dels Catalauni segons els testimonis romans?
- Els catalans de la Gàl·lia es van expandir fins a les Illes Britàniques: els catuvellauni
- Els cathalans o catalauni ja existien abans que els gots i els alans arribessin
- Les quatre batalles al país dels catalauni que van canviar la història d'Europa
- Els catalauni són els catalans, segons Fabien Régnier i Jean-Pierre Drouin

-
- El significat del terme Durocatalaunum o Durocatalanum
 - Un estudi de llibres del s. XV confirma que Chalons és l'antiga Cathalonensis
 - El terme Catalunya relaciona amb els camps catalàunics i amb els gals catalàunis
 - Catalunya i Occitània són la mateixa nació | Cinc proves documentals
 - Gotolània, Catalàunia i Catalunya són el mateix, segons un llibre del 1644
 - Catalania sí, però Catalaunia no? El Liber Maiorichinus i les incoherències acadèmiques
 - Un mapa del geògraf del rei Lluís XV de França cita Catalunya com Catalaunia
-
- Documents romans que parlen dels catalauni: 1- El 'Res Getae' d'Ammià Marcel·lí
 - Documents romans que parlen dels catalauni: 2- El 'Getica' de Jordanes
 - Documents romans que parlen dels catalauni: 3- El 'Breviarium' de Flavi Eutropi
 - Documents romans que parlen dels catalauni: 4- Els dos crònicons d'Idaci (s. V dC)
 - Documents romans que parlen dels catalauni: 5- El 'Senatoris Chronicon' de Cassiodorus
 - Documents romans que parlen dels catalauni: 6- L'Itinerarium Antonini i Duro-catalaunos
 - Documents romans sobre els catalauni: 7- Notitia Dignitatum: Civitas Catalaunorum
 - Documents romans sobre els catalauni: 8. Els Panegyrici Latini i l'imperi catalauni de Victori